

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/25-12/34
URBROJ: 50301-04/32-25-14

Zagreb, 11. rujna 2025.

Hs**NP*021-03/25-09/39*50-25-4**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA 65 - HRVATSKI SABOR ZAGREB

Primljeno:	11-09-2025		
Klasifikacijska oznaka	021-03/25-09/39		Org. jed. 65
Urudžbeni broj:	50-25-4	Pri.	Vrijednost
		-	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Izvješće Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske o radu državnih odvjetništava u 2024. godini - mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, KLASA: 021-03/25-09/39, URBROJ: 65-25-3, od 28. travnja 2025.

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskog sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/20. i 86/23. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), Vlada Republike Hrvatske o Izvješću Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske o radu državnih odvjetništava u 2024. godini, daje sljedeće:

MIŠLJENJE

Sukladno članku 72. Zakona o državnom odvjetništvu („Narodne novine“, br. 67/18. i 21/22.; u daljnjem tekstu Zakon), Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske dužan je Hrvatskome saboru podnijeti izvješće o radu na kaznenim i prekršajnim predmetima, u vezi sa zaštitom imovinskih interesa Republike Hrvatske, Ustava Republike Hrvatske i zakona o organizaciji, materijalnim i financijskim uvjetima za rad državnog odvjetništva te stanju i opterećenosti ljudskih potencijala državnog odvjetništva.

Izvješće Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske o radu državnih odvjetništava u 2024. godini (u daljnjem tekstu: Izvješće) sadrži prikaz pokazatelja učinkovitosti i kvalitete rada državnog odvjetništva za kazneni odjel i građansko-upravni odjel na razini cijelog sustava te posebno na razini Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, županijskih državnih odvjetništava, općinskih državnih odvjetništava i posebnih državnih odvjetništava, po svakom pojedinom državnom odvjetništvu.

Izvješće objedinjuje statističke podatke i omogućuje svim zainteresiranim uvid u rad državnih odvjetništava u Republici Hrvatskoj, u ukupan obim rada te po vrstama predmeta, na svim razinama - općinskoj, županijskoj i državnoj. Statistički pregled sadrži opće podatke o državnim odvjetništvima, broju državnoodvjetničkih dužnosnika, službenika i namještenika, podatke o kretanju broja primljenih i riješenih predmeta.

U Izvješću se prikazuje rad i kvaliteta rada državnih odvjetništava kroz kretanje indikatora učinkovitosti i kvalitete koje primjenjuje Komisija Vijeća Europe za učinkovitost pravosuđa, a na temelju kojih indikatora se, također prati i rad i učinkovitost sudova. Prikaz rada na predmetima i pokazatelji učinkovitosti i kvalitete rada koji su prikazani u Izvješću temelje se na podacima informacijskog sustava državnog odvjetništva Case Tracking System (u daljnjem tekstu: CTS).

Osim navedenih podataka Izvješće prikazuje i rezultate rada državnih odvjetništava kroz prikaz donesenih odluka, ali i odluka sudova u predmetima u kojima postupa, odnosno zastupa državno odvjetništvo te izvješće o radu po posebnim tematskim područjima i aktualnoj problematici (kaznena djela ratnog zločina, kaznena djela počinjena iz mržnje, govor mržnje i dr.) za koje je ocijenjeno da su od osobitog značaja za Republiku Hrvatsku.

U Republici Hrvatskoj su na dan 31. prosinca 2024. bila ustanovljena 43 državna odvjetništva, i to: 26 općinskih, 15 županijskih, Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta te Državno odvjetništvo Republike Hrvatske.

Sva općinska državna odvjetništva izuzev Općinskog kaznenog državnog odvjetništva u Zagrebu (koje je nadležno za postupanje u kaznenim predmetima) i Općinskog građanskog državnog odvjetništva u Zagrebu (koje je nadležno za postupanje u građanskim i upravnim predmetima), kao i sva županijska državna odvjetništva te Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, nadležna su za postupanje u kaznenim i građanskim te upravnim predmetima.

Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta ustanovljen je kao posebno državno odvjetništvo specijalizirano za rad na određenoj vrsti kaznenih djela te je nadležno za područje cijele Republike Hrvatske.

U svim državnim odvjetništvima na kraju 2024. bila je zaposlena ukupno 1.991 osoba, što je 89 zaposlenika više nego u 2023. Ako uzmemo u obzir da je ovo druga godina u kojoj se povećava broj zaposlenih, možemo govoriti o pozitivnom trendu i prestanku povećanog odljeva kadrova iz državnog odvjetništva.

Državnoodvjetničku dužnost u svim državnim odvjetništvima 31. prosinca 2024. obnašalo je 655 (2023. - 650) državnih odvjetnika i njihovih zamjenika. Važno je istaknuti kako je važećom sistematizacijom predviđeno da državnoodvjetničku dužnost na svim razinama obnašaju 43 državna odvjetnika, koja su radna mjesta bila popunjena.

Od ukupnog, sistematizacijom predviđenog broja 885 zamjenika državnih odvjetnika, u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske, Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, županijskim i općinskim državnim odvjetništvima, u 2024. bilo je popunjeno 612 mjesta zamjenika državnih odvjetnika (69 %), dok je stvarni broj zamjenika prisutnih na radu manji zbog upućivanja zamjenika na rad u druga tijela izvan državnog

odvjetništva, mirovanja dužnosti, dugotrajnih bolovanja te korištenja prava iz Zakona o roditeljskim potporama („Narodne novine“, br. 152/22. i 34/25.).

U Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske u 2024. dva zamjenika Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske razriješena su dužnosti zbog odlaska u mirovinu te su s radom započela dva nova zamjenika, jedan u Kaznenom odjelu, a jedan u Građansko-upravnom odjelu, čime još uvijek nisu popunjena sva sistematizirana radna mjesta.

U 2024. godini, na osnovi Okvirnih mjerila za rad zamjenika državnih odvjetnika, utvrđena je potreba povećanja broja zamjenika županijskih i općinskih državnih odvjetnika u kaznenim, ali i u građansko-upravnim odjelima.

Stoga je Odlukom ministra pravosuđa, uprave i digitalne transformacije o izmjeni Odluke o određivanju broja zamjenika državnih odvjetnika u općinskim državnim odvjetništvima, od 27. kolovoza 2024. te naknadno odlukama o određivanju broja zamjenika državnih odvjetnika u županijskim i općinskim državnim odvjetništvima, od 2. listopada 2024. povećan broj zamjenika državnih odvjetnika, a novom sistematizacijom predviđeno je ukupno 227 zamjenika županijskih državnih odvjetnika, odnosno 31 zamjenik više u odnosu na raniju sistematizaciju, te 592 zamjenika općinskih državnih odvjetnika, odnosno 72 zamjenika više u odnosu na ranije odobreni broj.

Nakon donošenja izmjena Plana popunjavanja slobodnih mjesta zamjenika državnih odvjetnika u 2024., u „Narodnim novinama“, broj 116/24., od 9. listopada 2024. i broj 129/24., od 8. studenoga 2024. objavljeni su oglasi Državnoodvjetničkog vijeća za 4 slobodna mjesta zamjenika Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske, za 12 mjesta zamjenika županijskih državnih odvjetnika te 88 zamjenika općinskih državnih odvjetnika, a koje popunjavanje je još uvijek u tijeku.

Radi se većinom o popunjavanju mjesta koja su ostala slobodna zbog razrješenja po sili zakona, zbog odlaska u mirovinu ili na druge dužnosti. Popunjavanje većeg broja zamjenika općinskih državnih odvjetnika, i to 19 zamjenika, predviđeno je u Općinskom kaznenom državnom odvjetništvu u Zagrebu koje već duži niz godina ima evidentno premali broj rješavatelja, a koji uz nadprosječno ostvarenje okvirnih mjerila ne mogu riješiti godišnji priljev predmeta. U 2024. u Općinskom kaznenom državnom odvjetništvu u Zagrebu od sistematizirana 82 mjesta zamjenika i popunjena 54 zamjenička mjesta, stvarno su na radu bila 42 zamjenika.

U državnim odvjetništvima bilo je zaposleno 1.336 službenika i namještenika, dakle 7 % više u odnosu na 2023. kada su na tim poslovima radile 1.252 osobe.

Na administrativnim, materijalno-financijskim i stručnim poslovima bila su zaposlena ukupno 922 službenika, od kojih je najveći broj u općinskim državnim odvjetništvima.

Od ukupnog broja od 1.336 zaposlenih službenika i namještenika u državnim odvjetništvima 230 zaposlenih su državnoodvjetnički savjetnici i stručni suradnici. Posebno valja istaknuti da je u odnosu na prethodnu godinu povećan broj zaposlenih državnoodvjetničkih savjetnika i stručnih suradnika, za 19 osoba, kao i broj vježbenika kojih je u 2024. bilo zaposleno ukupno 37, što predstavlja pozitivan pomak u odnosu na prethodnu godinu kad je zaposleno 18 vježbenika.

U 2024. zaposleno je 19 državnoodvjetničkih vježbenika, a zajedno s 18 državnoodvjetničkih vježbenika zaposlenih u 2023., u svim državnim odvjetništvima radi ukupno 37 državnoodvjetničkih vježbenika. Povećanjem broja državnoodvjetničkih vježbenika u državnim odvjetništvima osigurali bi se potrebni kadrovski potencijali, koji stjecanjem potrebnih vještina i specifičnim stručnim osposobljavanjem predstavljaju buduću državnoodvjetnički kadar, pogotovo za popunjavanje savjetničkih mjesta, a potom i mjesta dužnosnika.

Nadalje, završetak Državne škole za pravosudne dužnosnike kao uvjet za zamjeničko mjesto pridonio je tome da se sve kasnije stječu uvjeti za imenovanje zamjenika općinskog državnog odvjetnika.

U izvještajnom razdoblju Državno odvjetništvo Republike Hrvatske zajedno s Ministarstvom pravosuđa, uprave i digitalne transformacije kontinuirano poduzima mjere kako bi se ovaj problem riješio.

Izvjeshće sadržava zbirne podatke o kretanju svih kaznenih, građanskih i upravnih predmeta u državnim odvjetništvima. Predmeti državnoodvjetničke uprave nisu predmet prikazivanja.

Iz navedenih zbirnih podataka o radu državnih odvjetništava u 2024. razvidno je da je primljeno 235.785 novih predmeta, što je 14.615 novih predmeta ili 6,6 % više u odnosu na 2023., kada je bilo zaprimljeno 221.170 predmeta.

U izvještajnom je razdoblju povećan i broj riješenih predmeta, jer je u 2023. riješen 211.741 predmet, dok su u 2024. riješena 232.093 predmeta, odnosno 20.352 predmeta ili 10 % više nego u prethodnom izvještajnom razdoblju.

Broj neriješenih predmeta na kraju 2024. je 57.738 predmeta, što je za 3.655 više nego na kraju 2023. kada ih je bilo 54.083, iako se mora uzeti u obzir da brojevi neriješenih spisa na kraju 2023. i 2024. predstavljaju 20 % od ukupnog broja predmeta u radu državnog odvjetništva.

Prikazani podatci odnose se samo na predmete koji se nalaze u radu pred državnim odvjetništvom, jer se indikatori uspješnosti mogu primijeniti samo na tu vrstu predmeta i odluke koje donosi državno odvjetništvo (odluka o kaznenoj prijavi, optužnica, tužba, pravno mišljenje i dr.). Naime, upravljanje i trajanje postupka u predmetima u kojima se postupak nakon donošenja državnoodvjetničke odluke pokreće i vodi pred sudovima i javnopravnim tijelima ne ovisi o državnom odvjetništvu.

Međutim, ti predmeti zahtijevaju veliki angažman dužnosnika koji poduzimaju potrebne državnoodvjetničke radnje pred sudovima (zastupanje na raspravama i ročištima, pisanje podnesaka, pravnih lijekova i dr.) i javnopravnim tijelima.

Također ni predmeti državnoodvjetničke uprave nisu obuhvaćeni Izvjeshćem, iako i ti predmeti zahtijevaju velik angažman i vrijeme ponajprije državnih odvjetnika.

Indikatori uspješnosti koje primjenjuje Komisija Vijeća Europe za učinkovitost pravosuđa, temelje se na stopi ažurnosti (CR) i vremenu rješavanja (DT), a izračunavaju se na temelju broja riješenih predmeta u državnom odvjetništvu i broja rješavatelja koji su stvarno

bili prisutni na radu. U ovom izvještajnom razdoblju na radu je bilo 711 rješavatelja od ukupno njih 901 (79 %). Stopa ažurnosti (CT) u 2024. bila je u prosjeku na 98 %, a vrijeme rješavanja (DT) po predmetu iznosi 91 dan.

Podatci pokazuju da je stopa ažurnosti u odnosu na 2023. povećana, da je povećan broj predmeta riješen po rješavatelju, a gledano u postotku neriješeno po rješavatelju je 24 % od zaprimljenih predmeta, što je isti udio neriješenih predmeta kao i prošle godine. Zadržano je i vrijeme rješavanja.

Postupak i način rada na kaznenim predmetima bitno se razlikuje od postupanja i načina rada na građanskim i upravnim predmetima zbog čega su na svim razinama (osim Općinskog kaznenog državnog odvjetništva u Zagrebu i Općinskog građanskog državnog odvjetništva u Zagrebu te Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta), ustanovljeni kazneni i građansko-upravni odjeli.

Prikazom rada kaznenog odjela obuhvaćeni su predmeti kaznenih prijava, predmeti istraga, istraživanja, optuženja, predmeti drugostupanjskog postupka, kao i predmeti zahtjeva za zaštitu zakonitosti u kaznenim postupcima, predmeti zahtjeva za zaštitu zakonitosti u prekršajnim postupcima te razni kazneni predmeti.

U prikaz rada građansko-upravnih odjela uključeni su predmeti mirnog rješavanja spora, parnični, ovršni predmeti, stečaj, stečaj potrošača, izvanparnični predmeti, upravni predmeti, upravni sporovi, zahtjevi za preispitivanje pravomoćne presude i predmeti iz upisnika raznih predmeta.

Pregled kretanja predmeta po vrsti predmeta u referentnom razdoblju pokazuje da je u kaznenim odjelima državnih odvjetništava zaprimljeno 147.137 predmeta u 2024., naspram 141.369 predmeta koliko ih je zaprimljeno u 2023., što je za 5.768 predmeta ili 3,92 % predmeta više.

U 2024., u građansko-upravnim odjelima državnih odvjetništava zaprimljeno je 88.648 predmeta, dok je u 2023. zaprimljeno 79.801 predmeta, što je 8.847 novozaprimljenih predmeta ili 11,1 % više nego u prethodnom izvještajnom razdoblju.

Iz pregleda kretanja predmeta po vrsti proizlazi da se 68 % od ukupnog boja predmeta u radu odnosi na kaznene predmete. Ta činjenica, kao i činjenica da je rješavanje građansko-upravnih predmeta u pravilu vezano zakonskim rokovima utječe na okolnost da je većina neriješenih predmeta iz stvarne nadležnosti kaznenog odjela s čime je onda povezan i parametar vremena potrebnog za rješavanje neriješenih predmeta koji je osam puta veći za kaznene predmete.

Općinska državna odvjetništva u 2024. primila su u rad 191.421 novi predmet, što iznosi 81 % od ukupno zaprimljenih novih predmeta u svim državnim odvjetništvima koja su ukupno zaprimila 235.785 novih predmeta.

Ovaj podatak pokazuje da je povećan broj novozaprimljenih predmeta u općinskim državnim odvjetništvima u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje, i to za 7,2 %. Naime, u 2024. zaprimljen je 191.421 predmet, a u 2023. godini 178.510 predmeta, odnosno njih 12.911 više.

U izvještajnom je razdoblju povećan i broj riješenih predmeta, jer je u 2023. riješeno 169.108 predmeta, dok je u 2024. riješeno 187.270 predmeta, odnosno 18.162 predmeta ili gotovo 11 % više nego u prethodnom izvještajnom razdoblju.

Broj neriješenih predmeta na kraju godine u apsolutnim je brojkama veći u odnosu na kraj 2023. (52.634 - 48.455), međutim kad broj neriješenih predmeta stavimo u omjer s brojem predmeta koje su ukupno u radu imala općinska državna odvjetništva, onda vidimo da je i 2023. i 2024. na kraju godine neriješeno 22 % od ukupnog broja predmeta u radu u općinskim državnim odvjetništvima.

Podatci pokazuju da je stopa ažurnosti (CR) u općinskim državnim odvjetništvima u odnosu na 2023. povećana, s 95 % na 98 % u 2024., da je povećan broj predmeta riješen po rješavatelju, s 380,5 u 2023. na 395,8 u 2024., te je neznatno smanjeno i vrijeme rješavanja (DT), s 104,6 na 102,9 dana.

Unatoč svim pozitivnim pokazateljima nešto je povećan broj neriješenih predmeta po rješavatelju, što je odraz povećanja broja predmeta u radu, odnosno novozaprimljenih predmeta. Gledano u postotku neriješeno po rješavatelju je 27 % od zaprimljenih predmeta, što je isti udio neriješenih predmeta kao i prošle godine.

Županijska državna odvjetništva u 2024. primila su u rad 35.394 odnosno 5 % (1.674) novih predmeta više, nego u 2023., kad ih je zaprimljeno 33.720.

U 2024. riješeno je 35.612, dok je u 2023. riješeno 33.467 predmeta. Na kraju godine neriješeno je ostalo 3.586 predmeta za razliku od 2023. kada je bilo neriješenih 3.872 predmeta.

Uspoređujući podatke o radu u 2024. u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje, zaključuje se da su županijska državna odvjetništva u 2024. zaprimila i riješila veći broj predmeta nego tijekom 2023., što je rezultiralo smanjenjem broja neriješenih predmeta te je krajem 2024. u županijskim državnim odvjetništvima bilo svega 9 % neriješenih predmeta od ukupnog broja predmeta u radu.

Podatci pokazuju da je stopa ažurnosti (CR) u županijskim državnim odvjetništvima u odnosu na 2023. povećana, s 99 %, na 101 %, da je povećan broj predmeta riješen po rješavatelju sa 197,8 na 205,4 te da je smanjeno i vrijeme rješavanja (DT), s 42,2 na 36,9 dana.

Dakle, unatoč povećanju broja novozaprimljenih predmeta od 5 % i nedostatku kadra, smanjen je broj neriješenih predmeta u odnosu na prošlu godinu.

Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta je u 2024. zaprimio 2.621 predmeta, što je manje u odnosu na 2023. za 708 predmeta, riješeno je 2.747 predmeta, što je za 719 predmeta manje nego u 2023. i neriješeno je 127 predmeta manje nego u prošlom izvještajnom razdoblju.

Uspoređujući podatke o radu u 2024. u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje zaključuje se da je Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta u 2024. zaprimio 20,7 % manje predmeta u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje, pa iako je riješio manji broj predmeta nego tijekom 2023., ima evidentiran manji broj neriješenih predmeta te je krajem

2024. u Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta bilo 623 neriješena predmeta, dok je krajem prošlog izvještajnog razdoblja taj broj iznosio 750 predmeta. Zadržana je visoka stopa ažurnosti od 105 %, dok je vrijeme rješavanja nešto povećano, sa 79 na 83 dana.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske na temelju odredbe članka 29. stavaka 4. i 5. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 56/90., 135/97., 08/98., 113/00., 124/00., 28/01., 41/01., 55/01., 76/10., 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 29. Zakona, poduzima pravne radnje radi zaštite Ustava Republike Hrvatske i zakonitosti pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske, Vrhovnim sudom Republike Hrvatske, Visokim trgovačkim sudom Republike Hrvatske, Visokim prekršajnim sudom Republike Hrvatske i Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske te stranim sudovima i drugim tijelima, osim kad je posebnim zakonom drugačije određeno te daje mišljenja o nacrtima prijedloga zakona i drugih propisa važnih za ustrojstvo i rad državnog odvjetništva i obnašanje državnoodvjetničke dužnosti.

U izvještajnom razdoblju Državno odvjetništvo Republike Hrvatske zaprimilo je 6.349 predmeta, što je 13,2 % predmeta više u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje kada je zaprimljeno 5.611, te je riješilo 6.464 predmeta, što je 13,5 % više nego 2023., kada je riješeno 5.700 predmeta. Smanjen je i broj neriješenih predmeta za 11 %, (krajem 2023. bilo ih je 1.006, a krajem 2024. bilo je 895), što govori u prilog ažurnom postupanju u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

U radu Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, zadržana je ranije postignuta ažurnost od 102 %, a vrijeme rješavanja i dalje se smanjuje, sa 64,4 na 50,7 dana.

Rad u kaznenim predmetima

Prema podacima iz Izvješća za 2024. državna odvjetništva su tijekom 2024. zaprimila 1.047 kaznenih prijava protiv poznatih počinitelja (sve fizičke i pravne osobe) više nego 2023., što predstavlja porast od 2,5 %. Naime tijekom 2023. zaprimljeno je 41.140 kaznenih prijava protiv poznatih počinitelja, dok je u 2024. prijavljeno 42.187 osoba.

Najveći broj kaznenih prijava odnosi se na poznate fizičke osobe, njih 40.837, što uključuje kaznene prijave protiv odraslih osoba, mladih punoljetnika i maloljetnika, a što predstavlja porast od 2,4 % u odnosu na prethodnu godinu, kad je bilo prijavljeno 39.881 fizičkih osoba.

Što se strukture prijavljenih poznatih osoba tiče i u 2024. najzastupljenije su kaznene prijave protiv odraslih osoba odnosno 36.172 prijava (85,8 %), slijede kaznene prijave protiv maloljetnih osoba s 2.588 (6,1 %), protiv mladih punoljetnih osoba s 2.077 prijava (4,9 %), te protiv pravnih osoba s 1.350 prijava (3,2 %).

U 2024. prijavljeno je 1.350 pravnih osoba što je 91 prijavljena pravna osoba više nego u 2023., kad ih je bilo prijavljeno 1.259, što predstavlja porast od 7,2 %.

U ovoj izvještajnoj godini, kad se razmatra struktura kriminaliteta, nema značajnijih odstupanja u odnosu na strukturu kriminaliteta u odnosu na prošlo izvještajno razdoblje osim što je znatno porastao broj prijavljenih za kazneno djelo nasilja u obitelji iz članka 179.a Kaznenog zakona/11, i to za 23 %, pa je ovo djelo zastupljenije i u ukupnoj strukturi kriminaliteta.

U ovom izvještajnom razdoblju najzastupljenije je kazneno djelo protiv osobne slobode - prijetnja iz članka 139. Kaznenog zakona/11, na koje otpada 14,2 % ukupnog broja kaznenih prijava zaprimljenih tijekom 2024.

Brojčano je zastupljeno i kazneno djelo povrede djetetovih prava iz članka 177. Kaznenog zakona/11 te kazneno djelo izazivanja prometne nesreće u cestovnom prometu iz članka 227. Kaznenog zakona/11. Brojčano se također ističu kaznena djela protiv imovine, i to: kazneno djelo krađe iz članka 228. Kaznenog zakona, kazneno djelo teške krađe iz članka 229. Kaznenog zakona/11, kazneno djelo oštećenja tuđe stvari iz članka 235. Kaznenog zakona/11 te kazneno djelo prijevare iz članka 236. Kaznenog zakona. Sva navedena kaznena djela su kaznena djela iz općinske nadležnosti.

U izvještajnom razdoblju Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, županijska državna odvjetništva i općinska državna odvjetništva (bez kaznenih prijava protiv maloljetnih osoba) zaprimili su ukupno 39.599 kaznenih prijava, a kada se navedenom dodaju neriješene prijave iz 2023., u radu su imali ukupno 58.865 prijava.

Od ukupnog broja kaznenih prijava u radu riješene su 36.803 prijave ili 62,5 %, iz čega proizlazi da je i tijekom ovoga izvještajnog razdoblja zadržana visoka razina ažurnosti u radu državnih odvjetništava.

Na kraju izvještajnog razdoblja ostale su neriješene 22.061 (37,5 %) prijava, što predstavlja blagi porast u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje kada je neriješeno ostalo 19.274 ili 35,8 % prijava. Razlog porasta broja neriješenih prijava je, između ostalog, nepopunjena mjesta zamjenika i savjetnika, što rezultira iznadprosječnom opterećenošću prisutnih rješavatelja i povećan broj rasprava i ročišta.

Kada se ukupan broj donesenih odluka (riješenih kaznenih prijava) - 36.803 analizira prema vrsti donesene odluke, proizlazi da na rješenja o odbačaju kaznene prijave otpada 31,9 % (11.747) te se uočava da je broj rješenja o odbačaju kaznene prijave na razini u odnosu na ranija izvještajna razdoblja (2023. - 32,1 %, 2022. - 31,5 %). Zatim slijede istraživanja kojih je otvoreno 10.591 (28,8 %) pa optužnice - neposredne optužnice i optužnice s kaznenim nalogom (7.252, odnosno 19,7 %), s time da su državna odvjetništva, od sveukupnog broja podignutih optužnica, tijekom 2024. u odnosu na 3.193 osobe (44 %) zatražila od sudova izdavanje kaznenog naloga.

Nadalje, od ukupno donesenih odluka na rješenja o provođenju istrage otpada 11,7 % (4.300), dok je 4,6 % prijava (1.699) riješeno ustupom predmeta drugom državnom odvjetništvu, a 3,3 % prijava (1.214) riješeno je na drugi način (spajanjem predmeta i sl.).

Da bismo dobili ukupan broj rješenja o odbačaju kaznenih prijava donesenih tijekom 2024., rješenjima o odbačaju kaznene prijave donesenim povodom kaznene prijave (11.747), potrebno je pribrojiti rješenja o odbačaju kaznene prijave donesena nakon dovršenog istraživanja (2.673) iz čega je vidljivo da su tijekom 2024. donesena sveukupno 14.420 rješenja o odbačaju, što predstavlja blagi porast u odnosu na broj odbačaja donesenih tijekom prethodne dvije godine. (2023. - 13.311, 2022. - 13.862).

Po podnesenim kaznenim prijavama, bez provođenja istraživanja podignute su 7.252 optužnice, a nakon dovršenog istraživanja njih 7.243, dakle 14.495 optužnica, što predstavlja porast od 6,3 % u odnosu na 2023. (13.639 optužnica).

U 2024. doneseno je rješenje o provođenju istrage za 4.300 osoba (bez maloljetnih osoba) što je 340 istraga više u odnosu na prethodnu godinu kada ih je bilo 3.960 i predstavlja porast od 8,6 %. Od ukupnog broja istraga u radu (7.090), tijekom 2024. dovršeno je 4.732 istrage (66,7 %), dok je u radu ostalo 2.358 istraga (33,3 %), a razlozi nerješavanja su objektivni - istrage otvorene krajem godine, prikupljanje dokaza putem međunarodne pravne pomoći, nedostupnost okrivljenika, veliki broj svjedoka, nužnost provođenja dugotrajnih ili složenih vještačenja i dr.

U broju dovršenih istraga (4.732) broj podignutih optužnica participira s 86,7 % odnosno 4.103, što je za 275 optužnica ili 7,2 % više nego u 2023., iz čega proizlazi zaključak o osnovanosti odluke državnoodvjetničkih dužnosnika o provođenju istrage.

Po zastupljenosti u odlukama po dovršenoj istrazi, nakon optužnica, slijede obustave istrage kojih je bilo 493 (10,4 %), ustupom su riješene 84 istrage (1,8 %), dok su na drugi način (spajanje postupaka i slično) riješene 52 istrage (1,1 %)

U odnosu na duljinu trajanja istrage ističe se da je tijekom 2024. njih 3.332 (81 %) dovršeno u trajanju do 6 mjeseci, do 12 mjeseci trajalo je vođenje 511 istraga (12,4 %), 148 istraga do 18 mjeseci (3,6 %) te 122 istrage u trajanju duljem od 18 mjeseci (3 %), što ukazuje na ažurno postupanje državnih odvjetništava.

Tijekom 2024. državna odvjetništva podigla su sveukupno 18.601 optužnicu, odnosno 6,35 % više nego u prošloj godini. U navedenom broju najviše je neposrednih optužnica, njih 8.055 ili 43,3 % i 6.480 optužnica s kaznenim nalogom što čini 34,83 % te 21,85 % ili 4.066 optužnica podignutih nakon istrage.

Udio optužnica podignutih nakon istrage (21,85 %) isti je kao prošle godine. Omjer udjela neposrednih optužnica i optužnica nakon istrage tijekom pet godina je ujednačen. Neposredno optuživanje, uključujući optužnice s kaznenim nalogom, sukladno je zakonodavnoj intenciji da se trajanje kaznenog postupka skрати, a dokazni postupak koncentrira u stadij rasprave pred sudom. Provođenje istrage obvezno je samo za najteža kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od petnaest godina ili kazna dugotrajnog zatvora, odnosno prema nebrojivim počiniteljima, što je manji udio u ukupnom kriminalitetu.

Tijekom izvještajnog razdoblja u radu pred sudom ostalo je ukupno 44.226 optužnica, što je nešto više nego u prethodnom razdoblju kad je bilo (43.280), a od spomenutog broja optužnica u radu pred sudom, a 14,37 % odnosno 6.352 optužnica nalazi se pred optužnim vijećem, 128 optužnica ustupljeno je bez odluke optužnog vijeća, a 1.781 optužnice nalaze se u radu pred sudom nakon ukidanja odluke višeg suda, obnove postupka, preuzimanja progona i sl.

U 2024. u radu pred optužnim vijećem ukupno se nalazila 20.191 optužnica, dakle ukupan broj optužnica u radu pred optužnim vijećima nadležnih sudova veći je za 8,3 % (1.550 optužnica više) od prošle godine. Iako je ukupan broj odluka optužnog vijeća 10,7 % veći (1.307 odluka više), na kraju 2024. je u radu pred optužnim vijećima ostalo 6.576 optužnica u kojima

nije donesena odluka o osnovanosti podignute optužnice, odnosno 3,68 % više optužnica (234 optužnice više) nego na kraju 2023.

Potvrđeno je 97,5 % optužnica, od ukupnog broja odluka optužnog vijeća tijekom 2024. Tijekom pet godina udio više od 97 % potvrđenih optužnica u odlukama optužnog vijeća pokazatelj je ujednačene visoke kvalitete podignutih optužnica. Unatoč okolnosti što na odluku optužnog vijeća o vraćanju optužnice državno odvjetništvo nema pravo žalbe i dužno je postupiti po odluci suda za dopunu dokaznog postupka ili ispravak optužnice, samo je 2,01 % vraćenih optužnica u ukupnom broju odluka optužnog vijeća. Isti su podatci iz ranijih godina (oko 2 % vraćenih optužnica). Još je niži udio (0,48 %) obustava postupka u odlukama optužnog vijeća, većinom zbog razloga koji nastupe nakon podizanja optužnice, izvan utjecaja državnog odvjetništva (primjerice: smrt, trajna raspravna nesposobnost optuženika, prestanak postojanja pravne osobe).

Tijekom pet godina udio obustava konstantno je nizak (iznosi od 0,38 % do 0,73 %). Neznatni dio (0,18 %) od ukupnog broja optužnica u radu pred optužnim vijećem tijekom 2024. (20.191 optužnica) povučene su optužnice (ukupno 37 optužnica) od strane državnog odvjetništva. Isti su podatci iz ranijih godina (iznose od 0,6 % do 0,14 %). Navedeni podatci potvrđuju uspješan rad državnog odvjetništva u podizanju optužnica.

U odnosu na odluke donesene povodom podignutih optužnica, sudovi su donijeli 4.080 presuda s kaznenim nalogom, 2,74 % više nego prošle godine, dok je u odnosu na 18.648 osoba donesena odluka suda nakon provedenog postupka, što je 5,85 %, više od prošle godine. Od ukupnih odluka suda 22 % otpada na pravomoćne presude s kaznenim nalogom.

Od ukupnog broja donesenih presuda osuđujućih je 82,48 %. Od toga je udio presuda na temelju sporazuma 7 %. Presude prema neubrojivim počiniteljima daljnjih su 1,47 % od ukupnog broja sudskih odluka donesenih nakon provedenog postupka. Ukupno 8,46 % su oslobađajuće (5,69 %) i odbijajuće presude (2,77 %). Slični su podatci iz ranijih godina (od 2020. do 2023. njihov se udio kreće od 8,68 % do 10,16 %).

Odluke o obustavi nakon potvrđivanja optužnice (5,11 %) većinom su donesene zbog okolnosti koje nastupe naknadno (smrt ili nastupanje trajne raspravne nesposobnosti okrivljenika, prestanak postojanja pravne osobe). Njihov broj ujednačen je u rasponu od 1,63 % do najviše 5,4 % tijekom pet godina.

Stalno visok udio od 80,17 % do 88,8 % donesenih osuđujućih presuda po podnesenim optužnicama u razdoblju od 2020. do 2024. potvrđuje da državno odvjetništvo donosi pravilne odluke o podizanju optužnice i uspješno zastupa podnesene optužnice u postupku pred sudom.

Udio presuda na temelju sporazuma u ukupnom broju osuđujućih presuda u porastu je (udio od 7 % 2024. godine u odnosu na udio 4,26 % 2023. godine, 3,94 % 2022. godine, 3,2 % 2021. i 2020. godine). Složeni su razlozi što ukupan udio presuda po sporazumu nije viši.

Iako institut sporazumijevanja doprinosi skraćenju kaznenog postupka, često se ne primjenjuje kod najtežih kaznenih djela, kod kojih je, zbog očekivane visoke kazne zatvora, interes obrane za sporazum najveći. Državno odvjetništvo je načelno restriktivnog pristupa u

sporazumijevanju za najteža kaznena djela protiv života i tijela, protiv spolnih sloboda, kao i kod drugih kaznenih djela s teškim posljedicama za žrtve.

Tijekom referentnog razdoblja sudovi su izrekli sankcije za 15.381 osobu, što je 7,3 % više izrečenih sankcija u odnosu na prethodno razdoblje.

U ukupnom broju izrečenih sankcija kazna zatvora zastupljena je s 24,23 % što je na razini prethodnog izvještajnog razdoblja. Izrečene kazne zatvora zamijenjene su radom za opće dobro u 17,70 % slučajeva, što prema prethodnoj godini čini smanjenje od 2,86 %.

Dugotrajne kazne zatvora koje se izriču za najteža kaznena djela u ukupnom broju izrečenih zatvorskih kazni participiraju s 0,10 % odnosno izrečeno ih je 4.

Novčana kazna kao glavna kazna izrečena je u odnosu na 1,24 % osuđujućih presuda te je na razini prethodnog izvještajnog razdoblja.

U strukturi osuđujućih presuda najzastupljenija je uvjetna osuda s udjelom od 73,77 %, što je na razini prethodnih izvještajnih razdoblja.

Temeljem odredbe članka 50. Kaznenog zakona, sudovi su oslobodili od kazne 4 osobe ili 0,02 %.

Sigurnosne mjere izriču se uz kaznene sankcije sa svrhom otklanjanja okolnosti koje omogućuju počinjenje kaznenog djela ili poticajno djeluju na počinitelja da počini novo kazneno djelo.

Uz kaznene sankcije, sigurnosne mjere izrečene su prema 1.419 počinitelja, odnosno uz 9,22 % izrečenih sankcija. Broj izrečenih sigurnosnih mjera na razini je četverogodišnjeg prosjeka.

Kao i u ranijim razdobljima, najčešće su izricane sigurnosne mjere: mjera obveznog liječenja od ovisnosti koja se izriče počiniteljima koji kaznena djela počine pod odlučujućim utjecajem alkohola ili droga, s udjelom od 40,66 % u ukupnom broju izrečenih sigurnosnih mjera te sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja s udjelom od 30,30 % u ukupnom broju izrečenih sigurnosnih mjera. Ove dvije sigurnosne mjere participiraju sa 70,99 % u ukupnom broju izrečenih sigurnosnih mjera.

Tijekom 2024. ukupno je postupanjima svih državnih odvjetništava, općinskih, Općinskog kaznenog državnog odvjetništva u Zagrebu, županijskih državnih odvjetništava i Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta oduzeta imovinska korist u iznosu od 29.456.904,36 eura. U ukupnosti je presudama oduzeto najviše imovinske koristi promatrano u četverogodišnjem razdoblju, uz povećanje broja osoba od kojih je oduzeta imovinska korist u odnosu na 2023. za 14,15 %.

Pojedinačno, najviše oduzimanja imovinske koristi zabilježeno je postupanjima općinskih državnih odvjetništava 591, potom postupanjem Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta 182, te 74 oduzimanja postupanjem županijskih državnih odvjetništava. Nasuprot tome, najveći iznos imovinske koristi oduzet je postupanjem Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, i to 18.086.066,00 eura, te potom

postupanjem županijskih državnih odvjetništava u iznosu od 9.298.765,82 eura, a postupanjem općinskih državnih odvjetništava u iznosu od 2.072.072,54 eura.

Prikaz rada i odluka Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (USKOK)

U izvještajnom razdoblju zaprimljeno je kaznenih prijava protiv 1.906 osoba što je 103 prijave ili 5,71 %, više u odnosu na 2023., kada su protiv 1.803 osobe, zaprimljene kaznene prijave. Od 1.906 zaprimljenih prijava njih 1.860 je protiv fizičkih osoba te 46 protiv pravnih osoba.

Na kraju izvještajnog razdoblja nije ostala niti jedna prijava u radu.

U strukturi podnesenih kaznenih prijava, najveći broj prijava, njih 1.222 odnosi se na kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. stavaka 1. i 2. Kaznenog zakona što čini 64,12 % od ukupnog broja podnesenih kaznenih prijava. Broj prijava za ovo kazneno djelo u padu je u odnosu na 2023. kada je zaprimljeno 1.339 prijava.

Od ostalih kaznenih djela u ukupnom broju zaprimljenih kaznenih prijava kazneno djelo zločinačko udruženje iz članka 328. stavka 1. Kaznenog zakona participira s 10,02 % (prijava protiv 191 osobe), kazneno djelo davanje mita iz članka 294. stavka 1. Kaznenog zakona s 5,19 %, (prijava protiv 99 osoba), kazneno djelo neovlaštena proizvodnja i promet drogama iz članka 190. Kaznenog zakona s 3,25 % (prijava protiv 62 osobe), kazneno djelo primanje mita iz članka 293. stavka 1. Kaznenog zakona s 1,73 %, (prijava protiv 33 osobe), kazneno djelo protuzakonito ulaženje, kretanje i boravak u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici Europske unije ili potpisnici Šengenskog sporazuma iz članka 326. Kaznenog zakona s 1,42 % (prijava protiv 27 osoba), a kaznena djela nedozvoljena trgovina iz članka 264. Kaznenog zakona s 1,36 %. (prijava protiv 26 osoba). Ostala kaznena djela sudjeluju s udjelom manjim od 1,00 %

Odluke su donesene u odnosu na sve prijavljene osobe. Nije odbačena ni jedna kaznena prijava koju je podnijela policija ili drugo državno tijelo. Rješenje o odbačaju kaznene prijave doneseno je u odnosu na 1.566 osobe (82,16 %).

U izvještajnom razdoblju protiv 333 osobe doneseno je rješenje o provođenju istrage, što čini 17,47 % ukupno donesenih odluka. S obzirom na to da je u prethodnom izvještajnom razdoblju rješenje o provođenju istrage bilo doneseno protiv 242 osobe, u izvještajnom razdoblju ostvaren je porast od 37,60 %, što je u korelaciji s povećanjem broja zaprimljenih kaznenih prijava.

Protiv 6 osoba podignuta je neposredna optužnica, što je za 3 manje nego u 2023.

Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta tijekom izvještajnog razdoblja je po završenoj istrazi donio odluka u odnosu na 366 osoba, od čega je protiv 356 osoba podignuta optužnica (97,27 % ukupno donesenih odluka), dok je u odnosu na 3 osobe doneseno rješenje o obustavi istrage (0,82 % ukupno donesenih odluka) i bilo je 7 ustupa.

Od ukupnog broja istraga u radu u izvještajnom razdoblju na kraju izvještajnog razdoblja ostalo je u radu istraga protiv 231 osobe, čime je nastavljen trend pada broja neriješenih istraga iz prethodnog izvještajnog razdoblja.

Od ukupnog broja istraga koje su ostale u radu na kraju izvještajnog razdoblja 64,07 % (148 osoba) istrage su koje traju do 6 mjeseci, dok se u odnosu na preostale 83 osobe protiv kojih istraga traje više od 6 mjeseci radi o 10 kaznenih predmeta, od čega je u jednom doneseno rješenje o prekidu istrage.

U izvještajnom razdoblju nastavljen je trend smanjenja trajanja istraga iz prethodnog izvještajnog razdoblja pa je tako od ukupnog broja završenih istraga u izvještajnom razdoblju njih 42,33 % (352 istrage) trajalo do 6 mjeseci (u prethodnom izvještajnom razdoblju njih 15,93 %). Broj istraga koje traju više od 18 mjeseci smanjio se za 30,66 %, a radi se o 6 kaznenih predmeta u kojima je vrijeme trajanja istrage uzrokovano opsegom i složenošću predmeta te potrebom provođenja kombiniranih financijskoknjigovodstvenih, građevinskih i informatičko-telekomunikacijskih vještačenja.

Broj podignutih optužnica tijekom 2024. (361 optužena osoba) relativno je ujednačen s podacima u promatranom razdoblju od pet godina. Prošle je godine bila dovršena jedna velika istraga Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta te je optuženo ukupno 240 osoba. To je dovelo do porasta broja optužnica 2023. godine od 31,47 % u odnosu na 2022. Stoga je broj optužnica podignutih 2024. godine, iako je prikazan pad za 42 % (253 optužene osobe manje u odnosu na 2023.), u skladu s kontinuiranim rezultatima rada Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta tijekom pet godina.

Optužno vijeće odlučilo je o podignutim optužnicama Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, protiv 552 osobe. Potvrđeno je 98,18 % optužnica odnosno za 542 osobe, vraćeno ih je 6 ili (1,08 %) radi boljeg razjašnjenja stvari. Postupak u odnosu na 4 osobe ili 0,72 % je obustavljen zbog nastupa okolnosti koje isključuju kazneni progon.

Broj donesenih sudskih odluka po potvrđenim optužnicama Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta veći je za 68,63 % nego prošle godine. Osuđujućih presuda je bilo 92,19 % (555 osoba). U odnosu na 16 osoba (2,66 %) postupak je obustavljen nakon potvrđivanja optužnice (razlozi: smrt fizičke osobe, prestanak postojanja pravne osobe, zastara kaznenog progona). Bilježi se jedna odbijajuća presuda 0,16 %.

U odnosu na 19 osoba (3,15 %) donesene su oslobađajuće presude, na koje je Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta uložio žalbe.

Presude na temelju sporazuma stranaka donesene u odnosu na 427 osoba čine udio od 76,93 % donesenih osuđujućih presuda te udio od 70 % svih donesenih sudskih odluka.

U izvještajnom razdoblju doneseno je 555 osuđujućih presuda, od kaznenih sankcija najzastupljenija je kazna zatvora na koju je osuđeno 244 osobe ili 43,96 % od ukupnog broja osuđujućih presuda, te uvjetna osuda izrečena za 307 osoba ili 55,31 % od ukupnog broja osuđujućih presuda. Izrečene kazne zatvora zamijenjene su radom za opće dobro u odnosu na 98 osobe ili 40,16 %, što je nešto više nego prethodnih godina.

U odnosu na 160 osuđenih fizičkih osoba izrečene i sporedne novčane kazne za kaznena djela počinjena iz koristoljublja, što je za 64,94 % više nego protekle izvještajne godine.

Izrečena je jedna sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja te 18 sigurnosnih mjera zabrane obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti.

U izvještajnom razdoblju od ukupno 182 osobe oduzeto je 18.086.066,00 eura imovinske koristi što predstavlja povećanje od 193,47 %, u odnosu na 2023. kada je od 117 osoba oduzeto 6.162.752,74 eura odnosno povećanje od 55,5 % po broju oduzimanja.

Rad u građanskim i upravnim predmetima

Tijekom 2024. županijska i općinska državna odvjetništva primila su ukupno 88.811 novih zahtjeva pa u odnosu na prethodnu godinu imamo povećanje zahtjeva od 7.827 (9,7 %). Od ukupnog broja zahtjeva 74,8 % ih se odnosi na sudske, 4,9 % na upravne, a 20,3 % na državnoodvjetničke. Povećanje broja sudskih predmeta rezultat je priljeva velikog broja ovršnih, stečajnih i zemljišnoknjižnih predmeta.

Iz prikazanih podataka o strukturi i kretanju zahtjeva u odnosu na vrstu zastupanja proizlazi da se u 99,7 % sudskih i upravnih predmeta obavlja zastupanje na temelju zakona, dok se zastupanje po punomoći odnosi samo na 0,3 % predmeta.

Najveći broj zastupanja na temelju punomoći odnosio se na upravne sporove u kojima su tuženici ministarstva i druga javnopravna tijela. Zahtjevi javnopravnih tijela da ih se zastupa po punomoći u parničnim predmetima i upravnim sporovima i dalje znatno premašuju kadrovske mogućnosti županijskih državnih odvjetništva.

U izvještajnoj godini u strukturi sudskih predmeta najzastupljeniji su ostali sudski predmeti (izvanparnični, zemljišnoknjižni, adhezijski, parnični postupak pred drugostupanjskim sudom) (43,3 %), ovrhe (36,2 %), a manjim dijelom parnice (8,3 %), stečaj i predstečaj te stečaj potrošača (11,6 %) te u najmanjem dijelu upravni sporovi 0,6 %.

U izvještajnoj godini ukupan broj zahtjeva u sudskim predmetima veći je za 6.959 u odnosu na prethodnu godinu zbog velikog priljeva ovršnih, stečajnih i zemljišnoknjižnih predmeta. Ostali sudski predmeti koji su najbrojniji i bilježe rast od 17,8 % (izvanparnični, zemljišnoknjižni te adhezijski predmeti i parnični postupak pred drugostupanjskim sudom) ostali su na razini statistika iz ranijih godina.

Broj parničnih predmeta se u odnosu na 2023. smanjio za 274 predmeta, broj ovršnih predmeta se povećao za 2.951 predmeta, dok su predmeti stečaja i predstečaja veći za 297 predmeta a predmeti stečaja potrošača manji za 114 predmeta, upravnih sporova manje je za 225 predmeta

Broj ovršnih predmeta povećan je za 14 %, a upravnih sporova je 34 % manje u odnosu na prethodnu godinu.

Tijekom izvještajnog razdoblja općinska i županijska državna odvjetništva zastupala su Republiku Hrvatsku na 23.826 rasprava pred općinskim, trgovačkim i upravnim sudovima te javnopravnim tijelima. Izvan sjedišta državnog odvjetništva održana je 10.501 rasprava, tj. 44 %, što predstavlja poseban problem zbog nedostatka službenih vozila, troškova putovanja i dužih izbivanja izvan sjedišta. Svaki je rješavatelj u 2024. zastupao prosječno na

129 rasprava. U izvještajnoj godini uloženo je 2.579 redovitih te 445 izvanrednih pravnih lijekova.

Državna odvjetništva dužna su u građanskim i upravnim predmetima, kad god je to moguće, štiteći imovinske interese Republike Hrvatske sklapati nagodbe i poduzeti sve pravne radnje u okviru svojih zakonskih ovlasti da se sporovi rješavaju mirnim putem i izvan sudskih postupaka. Način izvansudskog rješavanja sporova jest i izdavanje tabularne isprave radi upisa prava vlasništva sukladno članku 57. stavku 3. Zakona o zemljišnim knjigama („Narodne novine“, br. 63/19., 128/22., 155/23. i 127/24.) koji propisuje da će se smatrati kako je potpis osobe koja je kao tijelo pravne osobe raspolagala nekretninom na ispravi propisno ovjeren i kad ispravu supotpíše nadležno županijsko državno odvjetništvo kad pravna osoba koja je raspolagala nekretninom nema pravnoga sljednika.

Člankom 186.a Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92., 112/99., 129/00., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07., 96/08., 84/08., 123/08., 57/11., 25/13., 89/14., 70/19., 80/22., 114/22., 155/23.) (u daljnjem tekstu: ZPP) propisana je obveza svih osoba koje namjeravaju tužiti Republiku Hrvatsku da prije podnošenja tužbe sudu podnesu zahtjev za mirno rješenje spora nadležnom državnom odvjetništvu. Istu obvezu ima i Republika Hrvatska kada namjerava tužiti neku osobu. Sklapanjem izvansudskih nagodbi smanjuju se troškovi, i to direktni (kamate, troškovi odvjetnika i dr.), ali i indirektni (rad sudova pa i samog državnog odvjetništva). Stoga i nadalje treba stvarati pretpostavke za sklapanje još većeg broja nagodbi, jačajući stručne i kadrovske kapacitete u državnom odvjetništvu te u drugim državnim tijelima, posebno onima koji generiraju najveći broj sporova.

Od 2020. do 2024. primljena su ukupno 48.473 zahtjeva za mirno rješenje spora u vrijednosti od 5.414.178.000,00 eura. Sklopljeno je 9.311 nagodbi ukupne vrijednosti od 56.689.000,00 eura. Za navedeni broj sklopljenih nagodbi smanjen je broj parničnih postupaka pred redovitim i specijaliziranim sudovima.

U izvještajnom razdoblju zaprimljena su 7.452 nova zahtjeva za mirno rješenje spora, što u odnosu na 2023. predstavlja smanjenje od 11,4 %.

Od 7.418 donesenih odluka 32,87 % (2.450) ih se odnosi na sklopljene izvansudske nagodbe. Vrijednost sklopljenih nagodbi iznosi 10.108.000,00 eura. Sklapanjem 2.450 nagodbi u postupku mirnog rješavanja spora primjenom odredbe članka 186.a ZPP-a općinska i županijska državna odvjetništva za taj su broj smanjila opterećenje sudova ovim predmetima.

Od ukupnog broja zahtjeva 30 % ih je podneseno u ime Republike Hrvatske, dok ih se 70 % odnosi na zahtjeve drugih osoba.

Broj zahtjeva za mirno rješenje spora koje podnose fizičke i pravne osobe protiv Republike Hrvatske u 2024. smanjen je za 15 % u odnosu na 2023., ali je na razini podataka iz 2022.. U izvještajnoj godini 1.595 zahtjeva riješeno je sklapanjem nagodbe (31 %).

U 2024. od 2.175 zahtjeva Republike Hrvatske sklapanjem nagodbe riješeno je njih 39 % odnosno 855, što u danim okolnostima potvrđuje donošenje dobrih državnoodvjetničkih odluka.

U odnosu na prethodno izvještajno razdoblje došlo je do povećanja broja sklopljenih nagodbi za 12 % što je rezultat stalnog stručnog usavršavanja zamjenika koji rade na predmetima.

Povećanju broja zaključenih nagodbi značajno bi pridonijelo ujednačavanje sudske prakse, i osiguranje dodatnih sredstava za provođenje vještačenja radi utvrđivanja visine obveze.

Iz podataka o odlukama i postupanju državnog odvjetništva u parnicama navodimo da je u 2024. primljeno 4,76 % manje (5.480) novih predmeta, dok je doneseno ukupno 5.585 državnoodvjetničkih odluka, zastupano je na 8.469 rasprava, izjavljeno je 1.351 žalba na odluke prvostupanijskih sudova i 407 prijedloga za dopuštenje revizije, odnosno po dopuštenju protiv pravomoćnih odluka. Pred prvostupanijskim sudovima odluka suda nije donesena u 10.483 parničnih predmeta, a kad tome pridodamo 5.480 novih predmeta razvidno je da nadležna općinska i županijska državna odvjetništva postupaju pred prvostupanijskim sudovima u 15.963 predmeta.

U 2024. Republika Hrvatska je tužitelj u 27 % od ukupnog broja novih predmeta, a tužena u 69 % predmeta, te je sudjelovala kao umješač u 1 % predmeta, najčešće na strani tuženika. Većina ovih predmeta odnosi se na radne sporove koji su vođeni po tužbama zaposlenika javnih ustanova čiji je osnivač Republika Hrvatska. Republika Hrvatska umiješala se u parnice na strani tuženih zdravstvenih, obrazovnih i znanstvenih ustanova koje su pokrenuli zaposlenici tih ustanova.

Vrijednost predmeta spora gdje je Republika Hrvatska tužena višestruko je veća nego vrijednost predmeta spora u kojima je tužitelj. Razlog tome je velika vrijednost predmeta spora u parnicama za naknadu štete u kojima se od Republike Hrvatske potražuju iznosi u milijunima eura. Tužitelji svoj zahtjev temelje na navodno počinjenoj povredi prava EU-a donošenjem određenih propisa, odnosno u primjeni tih propisa od strane domaćih sudova.

U strukturi parničnih predmeta na stvarnopravne sporove odnosi se 30 %, na predmete radi naknade štete 22 %, na obveznopravne predmete 18 %, na radne sporove 12 % te ostale predmete 3 %.

Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine najzastupljenije je u parničnim predmetima vezanim uz stvarnopravne sporove s 871 predmetom (45%), Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva zastupljeno je s 848 predmeta ili 44 % po istoj pravnoj osnovi, a Ministarstvo obrane i Ministarstvo unutarnjih poslova najzastupljeniji su s radnim sporovima njih 680 (74 %).

U 2024. sudovi su donijeli ukupno 4.292 prvostupanijske odluke, a sklopljene su 232 sudske nagodbe.

U izvještajnoj godini zadržan je postotak dobivenih parnica na razini od 50 %.

Analiza podataka o dobivenim odnosno izgubljenim parnicama pred općinskim i trgovačkim sudovima prema vrijednosti predmeta spora pokazuje da je Republika Hrvatska uspjela u 93 % zahtjeva, odnosno u parnicama sa zahtjevima 496.186.000,00 eura, dok nije uspjela u svega 7 %. Najveći dio dobivenih parnica odnosi se na sporove radi naknade štete.

U upravnim predmetima državna odvjetništva zastupaju Republiku Hrvatsku u postupcima pred javnopravnim tijelima u predmetima radi povrata imovine oduzete za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine, izvlaštenja, utvrđivanja građevinskih čestica, promjene podataka u katastarskom operatu i provedbe geodetskih elaborata, stečaja potrošača pred Financijskom agencijom, utvrđivanja granica pomorskog dobra, otpisa duga i dr.

Iz odluka javnopravnih tijela proizlazi da je prihvaćeno 82 % prijedloga podnositelja zahtjeva, odbijeno 3 % prijedlog, a u 15 % slučajeva riječ je o ostalim odlukama. U izvještajnoj godini bilo je zaprimljeno ukupno 424 predmeta upravnih sporova. Smanjenje broja ove vrste predmeta u odnosu na prethodnu godinu kad ih je primljeno 649 proizlazi iz činjenice što je u županijskim državnim odvjetništvima u 2023. primljeno nešto više predmeta u kojima se zastupa Ministarstvo hrvatskih branitelja kao tuženo tijelo na temelju izdane punomoći Županijskom državnom odvjetništvu u Splitu, Županijskom državnom odvjetništvu Rijeci i Županijskom državnom odvjetništvu Osijeku za zastupanje pred Upravnim sudom u Splitu, Upravnim sudom u Rijeci i Upravnim sudom u Osijeku u predmetima u kojima su tužitelji pripadnici postrojbi Hrvatskog vijeća obrane u odnosu na koje su oglašena ništavim rješenja o stjecanju statusa ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata.

Od ukupnog broja zaprimljenih predmeta upravnih sporova (424), državno odvjetništvo zastupalo je po zakonu u 197 predmeta (46,46 %), a po punomoći u 227 predmeta (53,54 %). U upravnim sporovima državno odvjetništvo po zakonu zastupa Vladu Republike Hrvatske kao javnopravno tijelo, stranku u sporu. Tijekom 2024. primljena su samo 3 predmeta u kojima je u upravnom sporu tuženik Vlada Republike Hrvatske.

U upravnim sporovima na temelju punomoći državno odvjetništvo zastupa tužena javnopravna tijela i to osim Ministarstva hrvatskih branitelja, još i Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Ministarstvo financija, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ministarstvo obrane i Ministarstvo gospodarstva.

Državno je odvjetništvo u ovim predmetima imalo 197 predmeta zastupanja po zakonu, od kojih je u 16 % predmeta sudjelovalo zastupajući tužitelja i 3 % predmeta zastupajući tuženika te u 81 % predmeta kao zainteresirana osoba radi zaštite javnog interesa. U zaštiti javnog interesa ili kao stranka sui generis državno je odvjetništvo u izvještajnom razdoblju pokrenulo 18 upravnih sporova. Kad govorimo o predmetima u kojima državno odvjetništvo sudjeluje kao stranka sui generis u zaštiti javnog interesa, to su uglavnom sporovi koji se odnose na postupke denacionalizacije neprocijenjene imovine ili statusa općih dobara.

Državna odvjetništva postupaju i u adhezijskim postupcima (podnošenje imovinskopravnog zahtjeva u kaznenom postupku), kao i u izvanparničnim i zemljišnoknjižnom predmetima te predmetima davanja pravnih mišljenja koja državna odvjetništva daju po općim i posebnim propisima.

U adhezijskom postupku kad je počinjenjem kaznenog djela oštećena Republika Hrvatska, državno odvjetništvo kao njezin zastupnik po zakonu postavlja u kaznenom postupku imovinskopravni zahtjev koji se odnosi na naknadu štete, povrat stvari i/ili poništaj pravnog posla. O imovinskopravnom zahtjevu odlučuje kazneni sud koji odlučuje i o kaznenoj odgovornosti okrivljenika.

Broj novih predmeta u kojima se vode adhezijski postupci povećan je u odnosu na raniju godinu (61 predmet zaprimljen je u 2023. godini, a 87 u 2024.). Sudovi su u 2024.

dosudili Republici Hrvatskoj 12 imovinskopravnih zahtjeva, u ukupnoj vrijednosti od 854.000,00 eura dok su 2 zahtjeva upućena u parnicu.

U ostale predmete spadaju izvanparnični, zemljišnoknjižni i predmeti davanja pravnih mišljenja koja državno odvjetništvo daje po općim i posebnim propisima. Tu se nalaze i predmeti koji spadaju u rubriku razno.

Od ostalih predmeta u izvještajnoj godini primljeno je 2.485 izvanparničnih predmeta i 26.174 zemljišnoknjižnih predmeta koji se u ovom izvještajnom razdoblju iskazuju kao zasebna kategorija predmeta te se radi o povećanju od 14 % u odnosu na raniju godinu. U 2024. primljeno je ukupno 39.245 ostalih predmeta, a riješeno ukupno 39.116 predmeta iz čega je vidljivo da je ažurnost državnih odvjetništava na visokih 99,6 % što pokazuje da nema zaostataka u radu. U izvještajnoj godini riješeno je 25.984 zemljišnoknjižnih predmeta, što čini ažurnost od preko 99,2 %, a ti se postupci odnose na postupke povezivanja zemljišnih knjiga i knjiga položenih ugovora, obnove zemljišnoknjižnih uložaka, pojedinačne ispravne postupke, upise i brisanja založnog prava, uknjižbu javnih dobara, upise pomorskog dobra i uknjižbe nekretnina u vlasništvu Republike Hrvatske. Također u 2024. dano je 3.507 pravnih mišljenja (što čini ažurnost od preko 100 %), 2.485 izvanparničnih predmeta (ažurnost 99,2 %) te 7.094 predmeta u kategoriji razno (ažurnost 100 %).

Rad na pojedinim vrstama predmeta i aktualnoj problematici u 2024. godini

U godišnjem izvješću sadržano je i izvješće o radu po posebnim tematskim područjima i aktualnoj problematici za koje je ocijenjeno da su od osobitog značaja za Republiku Hrvatsku.

Od toga se izdvaja rad na progonu počinitelja kaznenih djela ratnih zločina. U ovom izvještajnom razdoblju nadležna županijska državna odvjetništva zaprimila su 28 kaznenih prijava zbog kaznenih djela ratnih zločina počinjenih za vrijeme Domovinskog rata. Kako su iz prethodnog izvještajnog razdoblja, u državnim odvjetništvima, ostale neriješene 3 kaznene prijave to je u radu bila ukupno 31 prijava zbog tih kaznenih djela. Donošenjem rješenja o provođenju istrage riješeno je 29 kaznenih prijava, dok su 2 kaznene prijave odbačene.

Osim toga, u 3 kaznena predmeta protiv 31 okrivljenika optužnice su vraćene zbog nedostataka u prethodnom postupku i boljeg razjašnjenja stvari te je u ta 3 predmeta doneseno rješenje o dopuni istrage jer treba, među ostalim, ispitati okrivljenike koji prebivaju na području Republike Srbije te Bosne i Hercegovine. Isto tako, u jednom kaznenom predmetu protiv 7 okrivljenika optužnica je zbog proceduralnih razloga vezanih za suradnju s drugim državama i traženje izručenja okrivljenika povučena te je i u tom predmetu doneseno rješenje o dopuni istrage, tako da su državna odvjetništva tijekom 2024. u radu imala predmete u kojima je u tijeku istraga protiv ukupno 67 osoba. Tijekom 2024. optuženo je 18 osoba, a nadležni županijski sudovi donijeli su presude u odnosu na 49 osoba, pri čemu su 32 osobe osuđene, 13 ih je oslobođeno, a u odnosu na 4 osobe donesene su odbijajuće presude.

Protiv oslobađajućih presuda nadležna državna odvjetništva podnijela su žalbe zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

Broj prijavljenih osoba tijekom 2024., kao i osoba protiv kojih je doneseno rješenje o provođenju istrage te broj optuženih osoba u uobičajenim je okvirima. U ovoj godini jedino je ukupan broj osoba protiv kojih se vodi istraga veći nego ranijih godina.

Bez obzira na statističke podatke velik je interes javnosti za ove predmete koji su specifični i po tome što je otežano prikupljanje dokaza s obzirom na sve veći protek vremena od počinjenja.

Državni odvjetnici uspješno surađuju s tužiteljstvima susjednih zemalja na temelju potpisanih protokola i sporazuma o suradnji u progonu počinitelja kaznenih djela ratnih zločina, zločina protiv čovječnosti i genocida te na temelju redovne međunarodne pravne pomoći putem Ministarstva pravosuđa, uprave i digitalne transformacije Republike Hrvatske.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske i dalje surađuje s Međunarodnim rezidualnim mehanizmom za kaznene sudove (MKMKS), koji je osnovan Rezolucijom Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda radi preuzimanja nadležnosti, prava, obveza i osnovnih funkcija Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju te u radu koristi i informatičke alate kreirane za pretraživanje njihove baze podataka.

Nadalje, ovdje ističemo i kaznena djela počinjena iz mržnje i govor mržnje. Zločini iz mržnje kao pojam u širem smislu obuhvaća i ona kaznena djela koja su takvima definirana u članku 87. stavku 21. Kaznenog zakona, a koja se prikazuju u Izvješću, kao i tzv. govor mržnje koji je kao takav propisan u kaznenom djelu javnog poticanja na nasilje i mržnju iz članka 325. Kaznenog zakona. Zajedničko im je obilježje diskriminatorna motivacija, odnosno da su počinjena zbog određenih karakteristika žrtve, odnosno skupine kojoj žrtva pripada, a na kojim se karakteristikama temelji njihov identitet kao što su rasa, jezik, vjeroispovijest, nacionalno ili etničko podrijetlo, spol, spolno opredjeljenje, rodni identitet i slično, pri čemu definicija zločina iz mržnje iz članka 87. stavka 21. Kaznenog zakona taksativno navodi te karakteristike, a kazneno djelo javnog poticanja na nasilje i mržnju iz članka 325. Kaznenog zakona proširuje pobrojene osobine i na druge, izrijeком navedene karakteristike.

U izvještajnoj 2024. državna su odvjetništva za kaznena djela vezana uz članak 87. stavka 21. Kaznenog zakona (zločini iz mržnje) zaprimila ukupno kaznenih prijava protiv 67 osoba, što je za 4 osobe ili 6 % manje nego tijekom 2023., od čega je policija prijavila 51 osobu ili 76 % ukupno prijavljenih, a ostale fizičke i 193 pravne osobe prijavile su 16 osoba, što su i apsolutni brojevi i omjeri koji ne odstupaju od prošlogodišnjih, kada je policija prijavila 53 osobe odnosno 75 % ukupno prijavljenih, a druge fizičke i pravne osobe 18, odnosno 25 %. S obzirom na nešto manji broj prijavljenih osoba, manji je i broj rješenja o odbačaju, pa je tako tijekom 2024. doneseno rješenje o odbačaju u odnosu na 17 osoba (2023. - 20 osoba), pri čemu je odbačeno 12 policijskih kaznenih prijava, a 5 prijava drugih podnositelja.

Međutim, broj podignutih optužnica tijekom 2024. osjetno je veći nego 2023., pa je tako tijekom izvještajne godine optuženo ukupno 36 osoba (za razliku od 2023.), kada je podignuto optužnica protiv 22 osobe, pri čemu je, kao i u prošlom izvještajnom razdoblju znatno veći broj optužnica bez kaznenog naloga - protiv 31 osobe, odnosno 86 % podignutih optužnica (2023. - 18, odnosno 82 %), dok je za tek 5 osoba (2023. - 4 osobe) državno odvjetništvo u optužnici tražilo da sud bez provođenja raspravnog postupka izda počinitelju kazneni nalog s predloženom kaznom. Velik broj optužnica bez kaznenog naloga, za razliku od onih za kazneno djelo govora mržnje, razumljiv je stoga što se uz članak 87. stavak 21.

Kaznenog zakona mogu vezivati sva kaznena djela, a za mnoga je zapriječena kazna iznad maksimuma kod kojeg je moguće tražiti izdavanje kaznenog naloga.

U 2024. bilježi se, međutim, znatan pad donesenih odnosno zaprimljenih presuda za kaznena djela kvalifikacijom vezana za članak 87. stavak 21. Kaznenog zakona, pa je, za razliku od 2023., kada je zaprimljeno 25 presuda, tijekom 2024. zaprimljeno tek u odnosu na 14 počinitelja, što predstavlja 56 % manje presuda nego u prošlom izvještajnom razdoblju, od čega je u odnosu na 8 osoba donesena osuđujuća, a u odnosu na 6 osoba oslobađajuća presuda. Nastavno na sva ranija izvještajna razdoblja, i ove se godine kao najčešća diskriminatorna osnova pojavljuje nacionalno, odnosno etničko podrijetlo i vjeroispovijest, a potom spolno opredjeljenje, odnosno rodni identitet, dok se najčešće uz članak 87. stavak 21. Kaznenog zakona vežu kaznena djela protiv života i tijela.

U izvještajnoj se godini, kao i za kazneno djelo zločina iz mržnje, tako i za kazneno djelo javnog poticanja na nasilje i mržnju iz članka 325. Kaznenog zakona, bilježi pad prijavljenih osoba, te je tijekom 2024. za to kazneno djelo prijavljeno 46 osoba (za razliku od 2023., kada ih je prijavljeno 579). U 2024. policija je za kazneno djelo javnog poticanja na nasilje i mržnju prijavila 15 osoba, odnosno 33 % svih prijavljenih (2023. - 28 osoba), a druge fizičke i pravne osobe prijavile su 31 osobu ili 67 % (u 2023. - 29 osoba). S obzirom na to da državna odvjetništva zaprimaju kaznene prijave, osim od policije, i neposredno od drugih osoba, većinom onih koji se osjećaju žrtvama navedenog kaznenog djela, svake je godine većina zaprimljenih kaznenih prijava upravo neposredna, a ne putem policije.

To, međutim, dovodi do toga da se kao kazneno djelo javnog poticanja na nasilje i mržnju prijavljuju i brojna druga postupanja koja ne sadržavaju obilježja tog kaznenog djela, već su podvodljiva pod uvredu, klevetu, pojedine prekršaje, ali i ona koja, bez obzira na neprimjeren, šokantan, uznemirujući ili javno neprihvatljiv izričaj, ipak ne predstavljaju kažnjiv govor ili pak osoba pogođena takvim govorom nema svojstvo koje se štiti navedenom odredbom, pa za takve prijave državno odvjetništvo potom donosi rješenje o odbačaju. To je razlog relativno velikog broja rješenja o odbačaju, pa je tijekom 2024. odbačeno kaznenih prijava u odnosu na ukupno 37 osobe. Pritom valja napomenuti kako državnoodvjetnička rješenja o odbačaju u pravilu sadrže uputu o pravnom lijeku, koja oštećenim osobama odnosno žrtvama daje mogućnost preuzimanja progona protiv prijavljenog počinitelja, odnosno pruža priliku da sud pred kojim žrtva preuzme progon preispita osnovanost i zakonitost takve odluke državnog odvjetništva te pokrene postupak protiv prijavljenog počinitelja.

Tijekom 2024. evidentira se i manji broj zaprimljenih sudskih presuda protiv počinitelja kaznenog djela iz članka 325. Kaznenog zakona u odnosu na raniju godinu. Naime, zaprimljeno je ukupno 12 presuda (2023. - 19), od čega je u odnosu na 11 osoba donesena osuđujuća, a u odnosu na 1 osobu oslobađajuća presuda. Kao i kod zločina iz mržnje, i kod ovoga kaznenog djela najzastupljenije su diskriminatorne osnove nacionalno i etničko podrijetlo, vjeroispovijest, spolno opredjeljenje, odnosno rodni identitet, a kao i svih ranijih godina nastavlja se trend najveće zastupljenosti načina počinjenja ovih kaznenih djela putem društvenih mreža, odnosno interneta. Osim analize podataka o navedenim djelima u Izvješću, prikazanima prema kriterijima i sukladno metodologiji sačinjavanja godišnjih izvješća o radu državnih odvjetništava (samo u odnosu na poznate počinitelje te konkretna kaznena djela iz članka 325. Kaznenog zakona, odnosno vezana za članak 87. stavak 21. Kaznenog zakona), Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, prema drugim parametrima, a sukladno obvezi koja proizlazi iz Protokola o postupanju u slučaju zločina iz mržnje, svakih 6 mjeseci nadopunjava zadane obrasce s propisanim podacima te ih dostavlja Uredu za ljudska prava i prava

nacionalnih manjina. Konačno, i u ovom Izvješću valja istaknuti kako Državno odvjetništvo Republike Hrvatske sustavno i kontinuirano pridaje veliku pozornost radu na predmetima ove kaznenopravne problematike.

Čestim edukacijama na kojima državni odvjetnici sudjeluju kao polaznici, ali i edukatori, nastoji se unaprjeđivati rad na ovim predmetima te podizati kvaliteta rada i državnoodvjetničkih odluka. Tome doprinose i sudjelovanja na konferencijama i okruglim stolovima, od kojih možemo izdvojiti aktivan udio na stručnom skupu u organizaciji Ministarstva unutarnjih poslova „Hrvatska bez mržnje - stvarnost ili utopija“ u studenome 2024., kao i izlaganje odnosno predstavljanje analize državnoodvjetničkih predmeta u vezi s kaznenim djelom javnog poticanja na nasilje i mržnju iz članka 325. Kaznenog zakona na Stručnom skupu kaznenih odjela Državnog odvjetništva Republike Hrvatske u listopadu 2024. Treba na kraju dodati i partnersku ulogu Državnog odvjetništva Republike Hrvatske u znanstvenom istraživanju predmeta govora mržnje u okviru projekta REASON - „Unapređenje odgovora na govor mržnje kroz pravno istraživanje, zagovaranje i trening“ Hrvatskog pravnog centra.

Kazneno djelo protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici Europske unije ili potpisnici Šengenskog sporazuma također je istaknuto kao dio problematike od osobitog značaja za Republiku Hrvatsku.

Tijekom 2024. većina se podnesenih kaznenih prijava (81,46 %) za ova kaznena djela odnosi na kaznena djela iz članka 326. stavka 1. KZ/11. Na teži oblik ovih kaznenih djela iz članka 326. stavka 2. KZ/11 odnosi se 18,53 % zaprimljenih kaznenih prijava. U podacima o međusobnom odnosu između oblika počinjenja ovih kaznenih djela iz članka 326. stavka 1. i stavka 2. KZ/11, nema većih odstupanja od podataka iz ranijih godina. Na kazneno djelo iz članka 326. stavka 1. KZ/11, 2023. odnosilo se 86,25 % prijava, a 2022. godine 81,5 % prijava. Broj prijavljenih osoba za kazneno djelo iz članka 326. stavka 1. KZ/11 nešto je veći od prošle godine (porast za 1,96 %, odnosno 29 prijavljenih osoba više). Broj prijavljenih osoba za kaznena djela iz članka 326. stavka 2. KZ/11 u porastu je za 45 % (107 prijavljenih osoba više).

Povećan broj stranih državljana kao počinitelja ovih kaznenih djela potvrđuje sumnju u organizirano djelovanje u okviru međunarodnih kriminalnih lanaca. Na takav zaključak upućuju sličnosti u načinu izvršenja te poteškoće u utvrđivanju osoba iznad neposrednih izvršitelja u krijumčarskom lancu.

Broj osoba koje su prijavljene za ova kaznena djela u ukupnom kriminalitetu (ukupan broj svih prijavljenih osoba za sva kaznena djela) sudjeluje s 4,37 %. Udio je u porastu u odnosu na ranije godine, kada je udio u ukupnom kriminalitetu bio 4,2 % za 2023., odnosno 2,2 % za 2022. Od ukupnog broja podnesenih kaznenih prijava za kazneno djelo iz članka 326. KZ/11, 1.633 su prijave protiv odraslih osoba, 199 protiv mlađih punoljetnih osoba, a 13 protiv maloljetnih osoba. Nema prijavljenih pravnih osoba.

Prema podacima Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta 2024. prijavljeno je 27 osoba zbog počinjenja ovih kaznenih djela, a počinitelji su bili u sastavu ukupno 5 zločinačkih udruženja koja su s organizatorima brojila ukupno 33 osobe. Slični su podatci za 2023. kada je u nadležnosti Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta prijavljeno 27 osoba u sastavu 5 zločinačkih udruženja za ilegalno prebacivanje osoba preko granice, koja su s organizatorima brojila ukupno 31 osobu.

Predmeti za ova kaznena djela već niz godina osobito opterećuju rad državnog odvjetništva na području nadležnosti Županijskog državnog odvjetništva u Karlovcu zbog tranzitnog položaja Karlovačke i Ličko-senjske županije (udio oko 27 % ukupnog broja prijavljenih osoba 2024., udio od 35 % 2023.)

Zbog većeg broja kaznenih prijava za ova kaznena djela tijekom 2024. došlo je do daljnjeg povećanja broja donesenih državno odvjetničkih odluka za ova kaznena djela. Ukupno je doneseno odluka prema 1.897 osoba tijekom 2024., što je porast za 35,21 % (494 osobe više). Porast broja odluka posljedica je većeg broja prijavljenih osoba tijekom 2024. godine kao i velikog povećanja broja kaznenih prijava u 2023. Za dio kaznenih prijava iz 2023. godine provodili su se izvidi, istraživanje, odnosno istraga te su odluke o podizanju optužnice donesene tijekom 2024.

Tijekom 2024. po podnesenim optužnicama za ova kaznena djela donesene su ukupno 1.462 presude. To je porast za 90,11 % (693 presude više) od 2023., kada je doneseno 769 presuda, 12,59 % više od 2022. godine (683 presude).

U spomenutom poglavlju Izvješća obrađena su i druga područja ocijenjena osobito važnima za Republiku Hrvatsku, primjerice kaznena djela vezana uz zlouporabu droga, kazneno djelo nasilja u obitelji, kaznena djela organiziranog kriminaliteta, koruptivna kaznena djela te zastupanje od strane državnog odvjetništva u imovinskim sporovima pred inozemnim sudovima i tijelima, rad na predmetima davanja pravnih mišljenja itd.

ZAKLJUČAK

U Izvješću su izneseni podaci na temelju kojih se može stvoriti cjelovita slika o radu državnih odvjetništava na svim razinama.

Rezultati rada ostvareni u 2024. pokazuju da su državna odvjetništva na svim razinama i u svim vrstama predmeta na kojima su radila, zalaganjem državnoodvjetničkih dužnosnika i svih drugih zaposlenika zadržala visok stupanj ažurnosti, kvalitete i uspješnosti u radu.

Naime, iz prezentiranih podataka proizlazi kako je u 2024. došlo do povećanog opterećenja u radu državnoodvjetničkih dužnosnika i savjetnika uslijed većeg broja novozaprimljenih predmeta u odnosu na prethodnu 2023. za 6,6 %, s time da predmetno povećanje prati porast broja riješenih predmeta za 10 % u odnosu na 2023. Porast priljeva novih predmeta imao je za posljedicu stanovito povećanje broja neriješenih predmeta na kraju izvještajne godine u apsolutnim brojevima, no usporedbom tih podataka s prethodnom godinom uočava se kako je na kraju 2023. i 2024. od ukupnog broja predmeta u radu u državnim odvjetništvima, neriješeno oko 20 % predmeta, što upućuje na očuvanje stope ažurnosti.

Tijekom izvještajne 2024. sudskim je presudama donesenim u kaznenim postupcima u kojima su postupala nadležna državna odvjetništva i Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta oduzeto ukupno 29.456.904,36 eura s osnove imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom. U ukupnosti je presudama oduzeto najviše imovinske koristi u promatranom četverogodišnjem razdoblju, uz povećanje broja osoba od kojih je imovinska korist oduzeta u odnosu na 2023. za 14,15 %.

Prepoznajući iznimnu važnost u očuvanju stope ažurnosti i potrebne kvalitete u radu na predmetima državnog odvjetništva, Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije je poduzelo angažman s ciljem povećanja broja zamjenika državnih odvjetnika u svim državnim odvjetništvima na području Republike Hrvatske koja su iskazala i opravdala takvu potrebu.

Vlada Republike Hrvatske je mišljenja kako je državno odvjetništvo u izvještajnom razdoblju ispunilo svoju ustavnu zadaću i predlaže da se usvoji Izvješće Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske o radu državnih odvjetništava u 2024. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra pravosuđa, uprave i digitalne transformacije Damira Habijana i državne tajnike Ivana Crnčeca, Sanjina Rukavinu, Vedranu Šimundžu Nikolić i Fadilu Bahović.

PREDSJEDNIK
mr. sc. Andrej Plenković

